

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ І ПАТОЛОГІЧНОЇ МОРФОЛОГІЇ ТА СУДОВОЇ
ВЕТЕРИНАРІЇ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри нормальної і
патологічної морфології та судової
ветеринарії

 Жанна КОРЕНЄВА
« 25 » 08 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету ветеринарної
медицини

 Катерина РОДІОНОВА
« 26 » 08 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-педагогічної
та методичної роботи

 Вячеслав СЕДОВ
« 27 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВЗ 02 ЗАПОВІДНА СПРАВА

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Структурний підрозділ

Другий (магістерський)
21 «Ветеринарія»
«211 Ветеринарна медицина»
211 Ветеринарна медицина
Факультет ветеринарної медицини

Одеса 2025

Робоча програма з освітнього компонента «ЗАПОВІДНА СПРАВА» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Розробник

- Жанна КОРЕНЄВА, завідувач кафедри нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії к.вет.н., доцент

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії
протокол від "25" 08 2025 року № 1

Завідувач кафедри

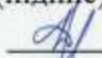

Жанна КОРЕНЄВА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

Руслан ДУБІН

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 21 «Ветеринарія» (шифр і назва) Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина» (шифр і назва) Освітня програма «Ветеринарна медицина»	вибіркова	
Модулів –2	Рівень вищої освіти Другий (магістерський) 4.10 4 к	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - презентація		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 4		Лекції	
			16
		Практичні, семінарські	
		Семінарські	
			14
		Самостійна робота	
			60
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить, 30 / 60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

Освітній компонент «Заповідна справа» – це система, яка об'єднує організаційні, наукові, правові, виховні та інші заходи, які спрямовуються на охорону й розвиток природно-заповідного фонду (ПЗФ) нашої держави. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» визначає основні організаційні і правові питання.

Мета освітнього компонента «Заповідна справа»:

- вивчення теорії і практики організації природних комплексів, їх збереження і відновлення та раціонального їх використання;
- всебічне висвітлення науково-теоретичних, правових, організаційних, управлінських та інших засад заповідної справи в Україні та за кордоном,
- вивчення структури та зонально-регіональних особливостей природно-заповідного фонду України, природоохоронної діяльності на заповідних територіях України;
- підготувати здобувачів вищої освіти до вирішення актуальних проблем зі збереження біологічного та ландшафтного різноманіття;
- спрямування набутих знань та сучасних методів дослідження тварин на збереження їхнього біорізноманіття, охорону та раціональне використання біологічних ресурсів,;

Предмет дослідження - об'єкти та території природно-заповідного фонду України та світу.

Завдання

- вивчення історії заповідної справи;
- ознайомлення з основними ідеологіями заповідної справи;
- вивчення принципів внутрішнього зонування заповідних територій;
- аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони навколишнього середовища;
- аналіз міжнародного законодавства у сфері охорони навколишнього середовища, ратифікованого Україною.

У результаті вивчення навчальної освітнього компонента здобувач вищої освіти:

повинен знати

- основні етапи розвитку заповідної справи в Європі та Україні;
- особливості основних ідеологій заповідної справи;
- предмет, метод, принципи та завдання заповідної справи;
- основи внутрішнього зонування території заповідників;
- роль заповідників у системі господарювання;
- систему Законів України, що регулюють діяльність ПЗФ;
- систему міжнародних конвенцій, що регулюють діяльність ПЗФ;
- процедуру створення об'єкту або території ПЗФ;

повинен вміти

- на основі даних про фізико - географічний, екологічний та економічний стан території у природних та модельних умовах з використанням відповідних критеріїв створення заповідних об'єктів (територій) скласти обґрунтування стосовно доцільності створення окремого заповідного об'єкту (території);

- на підставі діючого законодавства ефективно контролювати дотримання норм і правил раціонального природокористування різними організаціями, установами, юридичними та фізичними особами незалежно від підпорядкування;
- визначити пріоритетні завдання для того чи іншого типу територій та об'єктів ПЗФ;
- за існуючими алгоритмами розрахувати площу різних зон державного заповідника;
- за наявними даними та алгоритмами визначити конфігурацію тієї чи іншої зони заповідника;
- визначати біологічну цінність тієї чи іншої охоронної території за наявністю видів з охоронних списків різного рівня підпорядкування.

Викладання курсу ґрунтується на знаннях та уміннях, отриманих здобувача вищої освіти з екології, географії, біології.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення освітнього компонента «Заповідна справа» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

ФК 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

ФК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Заповідна справа»:

РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

РН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

РН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	л	сем	с.р
Модуль 1. Сучасний стан природно-заповідного фонду України та світу. Законодавчі акти, міжнародні договори, щодо збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування.				
Тема 1. Введення в концепцію заповідної справи.	4	1		3
Тема 2. Історія становлення заповідної справи як науки.	4	1		3
Тема 3. Сучасний стан природно-заповідного фонду України. Поняття про природно-заповідний фонд України.	5	2		3
Тема 4. Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.	6	1	2	3
Тема 5. Міжнародна класифікація природно-заповідних територій. Класифікація природноохоронних територій за МСОП.	6	1	2	3
Тема 6. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування. Державний кадастр ПЗФ. Управління природно-заповідними територіями України. Державна служба заповідної справи.	7	1	2	3
Тема 7. Наукова робота на територіях ПЗФ, їх охорона та збереження	5	1		4
Тема 8. Міжнародні природоохоронні конвенції та угоди. Конвенції про охорону дикої природи: Бернська, Боннська, Вашингтонська, Рамсарська та ін. Характеристики конвенцій, їх додатки, договори і меморандуми.	5	2		4
Тема 9. Загальні відомості про Червону книгу України. Європейські і міжнародні червоні книги і списки. Природоохоронні статуси Червоної книги України та міжнародних червоних списків. Регіональні списки раритетних видів. Зелена книга України	6	2		4
Модульна контрольна робота 1	1		1	
Разом за модулем 1	49	12	7	30
Модуль 2. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України та світу. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду України та світу.				
Тема 10. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду. Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.	6	1		5
Тема 11. Міжнародна мережа біосферних резерватів. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони. Зонування біосферних заповідників.	6	1		5
Тема 12. Національні природні парки Статус, завдання та	8		2	5

режим охорони. Типи національних природних парків. Зонування національних природних парків. Особливості національних природних парків.		1		
Тема 13. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища. Заказники України. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.	7		2	5
Тема 14. Зонально-регіональний огляд заповідників і національних природних парків України. Заповідники і НПП мішанолісової зони. Заповідники і НПП лісостепової зони. Заповідники і НПП степової зони.	7	1	1	5
Тема 15. Регіональні ландшафтні парки. Регіональні ландшафтні парки України. Критерії створення РЛП. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу. Ботанічні сади України. Дендрологічні парки України. Зоологічні парки. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.	6		1	5
Модульна контрольна робота 2	1		1	
Разом за модулем 2	41	4	7	30
Усього годин	90	16	14	60

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

Модуль 1. Сучасний стан природно-заповідного фонду України та світу. Законодавчі акти, міжнародні договори, щодо збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування.

Тема 1. Введення в концепцію заповідної справи.

Тема 2. Історія становлення заповідної справи як науки.

Тема 3. Сучасний стан природно-заповідного фонду України. Поняття про природно-заповідний фонд України.

Тема 4. Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.

Тема 5. Міжнародна класифікація природно-заповідних територій. Класифікація природноохоронних територій за МСОП.

Тема 6. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування. Державний кадастр ПЗФ. Управління природно-заповідними територіями України. Державна служба заповідної справи.

Тема 7. Наукова робота на територіях ПЗФ, їх охорона та збереження

Тема 8. Міжнародні природоохоронні конвенції та угоди. Конвенції про охорону дикої природи: Бернська, Боннська, Вашингтонська, Рамсарська та ін. Характеристики конвенцій, їх додатки, договори і меморандуми.

Тема 9. Загальні відомості про Червону книгу України. Європейські і міжнародні червоні книги і списки. Природоохоронні статуси Червоної книги

України та міжнародних червоних списків. Регіональні списки раритетних видів. Зелена книга України

Модуль 2. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України та світу. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду України та світу.

Тема 10. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду. Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.

Тема 11. Міжнародна мережа біосферних резерватів. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони. Зонування біосферних заповідників.

Тема 12. Національні природні парки Статус, завдання та режим охорони. Типи національних природних парків. Зонування національних природних парків. Особливості національних природних парків.

Тема 13. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища. Заказники України. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.

Тема 14. Зонально-регіональний огляд заповідників і національних природних парків України. Заповідники і НПП мішанолісової зони. Заповідники і НПП лісостепової зони. Заповідники і НПП степової зони.

Тема 15. Регіональні ландшафтні парки. Регіональні ландшафтні парки України. Критерії створення РЛП. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу. Ботанічні сади України. Дендрологічні парки України. Зоологічні парки. Парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва.

**5.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
(КУРС ЛЕКЦІЙ)**

№ з/п	Модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань	Кількість годин
	Модуль 1. Сучасний стан природно-заповідного фонду України та світу. Законодавчі акти, міжнародні договори, щодо збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування.	
1.	Тема 1. Введення в концепцію заповідної справи.	2
2.	Тема 2. Історія становлення заповідної справи як науки.	
3.	Тема 3. Сучасний стан природно-заповідного фонду України. Поняття про природно-заповідний фонд України.	2
4.	Тема 4. Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.	2
5.	Тема 5. Міжнародна класифікація природно-заповідних територій. Класифікація природноохоронних територій за МСОП.	
6.	Тема 6. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування. Державний кадастр ПЗФ. Управління природно-заповідними територіями України. Державна служба заповідної справи.	2
7.	Тема 7. Наукова робота на територіях ПЗФ, їх охорона та збереження	
8.	Тема 8. Міжнародні природоохоронні конвенції та угоди. Конвенції	2

	про охорону дикої природи: Бернська, Боннська, Вашингтонська, Рамсарська та ін. Характеристики конвенцій, їх додатки, договори і меморандуми.	
9.	Тема 9. Загальні відомості про Червону книгу України. Європейські і міжнародні червоні книги і списки. Природоохоронні статуси Червоної книги України та міжнародних червоних списків. Регіональні списки раритетних видів. Зелена книга України	2
	Модуль 2. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України та світу. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду України та світу.	
10.	Тема 10. Структура та зонально-регіональні особливості природно-заповідного фонду України. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду. Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.	2
11.	Тема 11. Міжнародна мережа біосферних резерватів. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони. Зонування біосферних заповідників.	
12.	Тема 12. Національні природні парки Статус, завдання та режим охорони. Типи національних природних парків. Зонування національних природних парків. Особливості національних природних парків.	1
13.	Тема 13. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища. Заказники України. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.	
14.	Тема 14. Зонально-регіональний огляд заповідників і національних природних парків України. Заповідники і НПП мішанолісової зони. Заповідники і НПП лісостепової зони. Заповідники і НПП степової зони.	1
15.	Тема 15. Регіональні ландшафтні парки. Регіональні ландшафтні парки України. Критерії створення РЛП. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу. Ботанічні сади України. Дендрологічні парки України. Зоологічні парки. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.	
	Разом	16 годин

5.3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.

	Модуль 1. Сучасний стан природно-заповідного фонду України та світу. Законодавчі акти, міжнародні договори, щодо збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування.	Кіл-ть годин
1	Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття	2
2	Міжнародна класифікація природно-заповідних територій. Класифікація природноохоронних територій за МСОП.	2
3	Створення об'єктів природно-заповідного фонду, їх управління та правове забезпечення функціонування. Державний кадастр ПЗФ.	2
4	Модульна контрольна робота 1	1
	Модуль 2. Структура та зонально-регіональні особливості природно-	

	заповідного фонду України та світу. Облік територій і об'єктів природно-заповідного фонду України та світу.	
5	Міжнародна мережа біосферних резерватів. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони. Зонування біосферних заповідників	2
6	Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища. Заказники України. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи Зонально-регіональний огляд заповідників і національних природних парків України. Заповідники і НПП мішанолісової зони. Заповідники і НПП лісостепової зони. Заповідники і НПП степової зони.	2
7	Регіональні ландшафтні парки. Регіональні ландшафтні парки України. Критерії створення РЛП. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу. Ботанічні сади України	2
8	Модульна контрольна робота 2	1
	Разом	14 годин

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА.

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин
1	Тема 1. Введення в концепцію заповідної справи.	3
2	Тема 2. Історія становлення заповідної справи як науки.	3
3	Тема 3. Сучасний стан природно-заповідного фонду України. Поняття про природно-заповідний фонд України.	3
4	Тема 4. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.	3
5	Тема 5. Класифікація природноохоронних територій за МСОП.	3
6	Тема 6. Державна служба заповідної справи.	3
7	Тема 7. Наукова робота на територіях ПЗФ, їх охорона та збереження	4
8	Тема 8. Характеристики конвенцій, їх додатки, договори і меморандуми.	4
9.	Тема 9. Регіональні списки раритетних видів. Зелена книга України	4
10.	Тема 10. Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.	5
11.	Тема 11. Зонування біосферних заповідників.	5
12.	Тема 12. Особливості національних природних парків.	5
13.	Тема 13. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.	5
14.	Тема 14. Заповідники і НПП лісостепової зони. Заповідники і НПП степової зони.	5
15.	Тема 15. Ботанічні сади України. Дендрологічні парки України Зоологічні парки. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.	5
	Разом	60 годин

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультаційної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультаційної роботи.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Програма перспективного розвитку заповідної справи в Україні.
2. Природні заповідники України, їх значення для збереженні цінних екосистем, біорізноманіття та генофонду видів.
3. «Літопис природи» для заповідників України.
4. Національні природні парки України, їх його роль у збереженні, відтворенні і ефективному використанні природних комплексів та об'єктів.
5. Закони України про ПЗФ держави та охорону середовища.
6. Характеристика ПЗФ світу.
7. Практичні аспекти охорони та збереження біорізноманіття в Україні.
8. Організація та проведення екологічного моніторингу на території ПЗФ.
9. «Червона книга України».
10. Порядок створення й оголошення територій та об'єктів ПЗФ України і правові засади їх функціонування.
11. Охорона територій та об'єктів ПЗФ, контроль за додержанням їх режиму.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

Викладання освітнього компонента «Заповідна справа» здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських занять. Передбачається участь здобувачів у теоретичних конференціях, виступах з доповідями. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Методи навчання – це способи спільної роботи викладача і здобувачів вищої освіти, спрямовані на засвоєння здобувача вищої освіти теоретичних знань, придбання практичних навичок і умінь, розвиток у них пізнавальних здібностей, формування високих моральних, ділових та професійних якостей.

Лекції - проведення оглядових та проблемних лекцій, вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам придбати теоретичні знання з освітнього компонента;

Семінарські заняття: на підставі діючого законодавства ефективно контролювати дотримання норм і правил раціонального природокористування різними організаціями, установами, юридичними та фізичними особами незалежно від підпорядкування; визначати пріоритетні завдання для того чи іншого типу територій та об'єктів ПЗФ; за існуючими алгоритмами розрахувати площу різних зон державного заповідника; за наявними даними та алгоритмами визначити конфігурацію тієї чи іншої зони заповідника; визначати біологічну цінність тієї чи іншої охоронної території за наявністю видів з охоронних списків різного рівня підпорядкування.

Самостійна робота: передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, інформаційних ресурсів.

Освітній компонент «Заповідна справа» вивчається протягом одного семестру. Заняття з освітнього компонента проводяться по модульній системі. Матеріал освітнього компонента розбито на два залікові модулі.

При проведенні лекційних і семінарських занять з освітнього компонента «Заповідна справа» застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання. Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у табл. 1.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини	Словесні: розповідь, бесіда, пояснення. Інноваційні: робота в групах Наочні: демонстрація спостереження
РН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин	Словесні: розповідь, бесіда, пояснення. Інноваційні: робота в групах Наочні: демонстрація спостереження
РН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.	Словесні: розповідь, бесіда, пояснення. Інноваційні: робота в групах Наочні: демонстрація спостереження

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Заповідна справа» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.2).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система, за якою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді,

підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Кількість балів, що може отримати здобувач вищої освіти за змістовий модуль, може бути різною і встановлюватися для кожного змістового модуля (в залежності від значимості змістового модуля) з урахуванням того, що підсумкова оцінка не може перевищувати 90 балів. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію

Таблиця 4.

Оцінювання освітнього компонента (від 0 до 100 балів)

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1 Модуль2	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на конференції
	10%-20% пропусків – 4 балів	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
	20%-40% пропусків – 3 балів	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 балів	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 балів	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання
		участь у вдосконаленні навчально- методичної бази кафедри

Таблиця 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90 - 100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64 - 73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5.

Оцінювання освітнього компонента (від 0 до 100 балів)

Бал за змістовні модулі (Б _{ЗМ}) (всього 0-90)										Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього - 5)	Сума								
Змістовний модуль 1 (ЗМ1)					Змістовний модуль 2 (ЗМ2)					0-5	0-5	100								
Поточний контроль -45					Поточний контроль -45															
Т1		Т2		Т3		Т4		Т10					Т11		Т12		Т13			
6		6		6		6		9					9		5		9			
Т5		Т6		Т7		Т8		Т9					Т14				Т15			
6		6		3		3		3					9				4			
Модульний контроль -45					Модульний контроль - 45															
Б _{ЗМ} = (ЗМ1 + ЗМ2): 2																				

* T1,T2,T3..... – теми змістовного модуля

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та здобувач студентського самоврядування

Якщо здобувач вищої освіти отримав за результатами підсумкового контролю впродовж семестру менше 60-ти балів із 100 можливих, відповідно, він не допускається до підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти має право підвищити оцінку з освітнього компонента, яка ним була отримана за результатами підсумкового контролю впродовж семестру.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, завдання (ситуаційні завдання), що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компонента в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом.

Для проведення семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- використовується роздатковий матеріал для формування у здобувачів вищої освіти системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.

ЗАПОВІДНА СПРАВА: методичні рекомендації для лабораторних занять з навчальної освітнього компонента «ЗАПОВІДНА СПРАВА», освітня програма «Ветеринарна медицина» для здобувачів спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина» / авт.-упоряд.: Ж.Коренєва Одеса, 2025. 66 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова.

1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / М.Д. Гродзинський, М.П. Стеценко. Київ.: 2003. 306 с.
2. Андронов В.А., Варивода Є.О., Тітенко Г.В. Заповідна справа: Навч. Посіб. Харків.: НЦУЗУ, 2013. 204 с.
3. Гринчишин Н.М. Природно-заповідна справа : навч. посіб. / Н.М. Гринчишин. Львів: ЛДУБЖД, 2008. 224 с.
4. Давиденко В.М. Заповідна справа: навч. посіб. / В.М. Давиденко. Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. 140 с.
5. Заповідна справа : навч. посіб. / Л.Л. Товажнянський, В.Д. Солодкий, Ю.Г. Масікевич [та ін.]. Харків: НТУ «ХП», 2002. 240
6. Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення / Гол. ред. К.М. Ситник. Київ: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2009. 332с.
7. Решетюк О.В. Заповідна справа: теорія та практика : навч.-метод. посіб. Ч. 2 / О.В. Решетюк. Чернівці: ЧНУ, 2008. 232 с.

Допоміжна.

8. Закон України “Про природно-заповідний фонд” (від 16 червня 1992 р., № 2456-ХІІ зі змінами). URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-12>.
9. Закон України “Про Червону книгу” (від 7 лютого 2002 р., № 3055-ІІІ). URL:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3055-14>.
10. Червона книга України. Тваринний світ. Київ., 2009.
11. Червона книга України. Рослинний світ. Київ., 2009.
12. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (переклад українською мовою). Київ: Авалон, 1998. 52 с.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984р. Київ., 1999.
14. Кримінальний кодекс України. Київ., 2001

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.

1. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES, Вашингтон, 1979 р.)
URL: https://cites.org/sites/default/files/common/docs/RU-Text_Convention.pdf
2. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсар, 1971) URL: <http://ramsar.org/>
3. Національна комісія України у справах ЮНЕСКО
URL <https://unesco.mfa.gov.ua/postpredstvo/nacionalna-komisiya-ukrayini-u-spravah-yunesko>
4. Програми ЮНЕСКО “Людина і біосфера”, в рамках якої створена Світова мережа біосферних резерватів.
URL: <https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/programa-lyudina-i-biosfera>
5. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (Париж, 1972 р.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text
6. Стратегія і тактика стабільного розвитку життя на Землі.
URL: <https://infopedia.su/1x4369.html>
7. Природоохоронне законодавство України;
URL: <https://cern.com.ua/prirodoohrannoe-zakonodatelstvo/zagalne-prirodoohoronne-zakonodavs/>
8. Міністерство охорони навколишнього природного середовища України.
URL: <https://mepr.gov.ua/>
9. Всеевропейська екологічна мережа.
URL: <https://necu.org.ua/ekonetc/>
10. Міжнародний фонд дикої природи (WWF Internacional, Дунайсько-Карпатська програма).
URL: <https://wwf.ua/about-wwf/about-wwf/>
11. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text
12. Рамсарська конвенція.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_031#Text
13. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_065#Text
14. Міністерство екології та природних ресурсів України.
URL: <https://mepr.gov.ua/>